

Sachin Sir's English Speaking

Its 100% guaranteed course

सबसे आसान तरीकेसे
अंग्रेजी बोलना
सिखानेके लियेही
हम जाने जाते है।

9028851719

BAHUJAN SAURABHA

बहुजन सौरभ

उपलब्ध आहे!

मिस्त्री, टाइल्स
फिटर, पेंटर,
कारपेंटर,
प्लंबर इत्यादीसाठी खालील नंबर
वर संपर्क करावा.

संपर्क
मो. 8482839451

सोमवार २० ऑक्टोबर २०२५

Monday, 20 October 2025

वर्ष : ५ | अंक : २११

Year : 5 | Issue : 211

दैनिक किंमत : ₹ ५/-

Daily Rate: Rs. 5/-

सत्ताधारी व विरोधी पक्षांचे एकत्र आंदोलन

हैदराबादमध्ये दुकाने व पेट्रोल पंपांची तोडफोड

या बंदमुळे सरकारी बस सेवा प्रभावित

हैदराबाद : मागसवर्गीयांच्या संघटनांनी पुकारलेल्या तेलंगणा बंदमुळे शनिवारी राज्यातलं जनजीवन विस्कटलेलं झालं. या बंदला अनेक मोठ्या राजकीय पक्षांनी देखील पाठिंबा दिला असल्यामुळे याची तीव्रता व व्यापकता वाढली. यामुळे राज्यभर व्यवसाय ठप्प होते, शैक्षणिक संस्था व सार्वजनिक वाहतूक बंद झाली. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकींमधील मागास जातींच्या 42 टक्के आरक्षणाचा सरकारचा निर्णय उच्च न्यायालयाने रद्द केला. तसेच त्यावर सर्वोच्च न्यायालयाने हस्तक्षेप करण्यास नकार दिल्यानंतर राज्यभरातील वेगवेगळ्या मागास जातींच्या संघटनांनी बंद पुकारला. मागास जाती संयुक्त कारवाई समिती (बीसी जीएएस) या संघटनेने या बंदचे आयोजन केले होते. या बंदला सत्ताधारी काँग्रेस, विरोधी बाकावरील भारत राष्ट्र समिती (बीआरएस) आणि भारतीय जनता पार्टीचं

आरक्षणावरून तेलंगणा बंद!

समर्थन मिळाले. या बंदवेळी हैदराबाद व इतर प्रमुख शहरांमध्ये तोडफोड व दगडफेकीच्या घटना घडल्या. काही ठिकाणी पेट्रोल पंपांवर हल्ले झाले. हा विरोध उच्च न्यायालयाच्या 9 ऑक्टोबरच्या आदेशानंतर सुरू झाला होता, ज्यामध्ये स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये मागास जातींसाठी 42 टक्के आरक्षण देण्याच्या सरकारच्या निर्णयावर स्थगिती देण्यात

आली होती. यावर मागास जातींच्या संघटनांनी व राज्य सरकारने सर्वोच्च न्यायालयात धाव घेतली. मात्र, सर्वोच्च न्यायालयाने यामध्ये हस्तक्षेप करण्यास नकार दिला. यामुळे मागास जातींच्या संघटना व त्यांच्या राजकीय सहकाऱ्यांचा संताप वाढला आणि यातून त्यांनी बंदची विरोधी बाकावरील भारत राष्ट्र समिती (बीआरएस) आणि भारतीय जनता पार्टीचं

बस सेवा ठप्प
या बंदमुळे सरकारी बस सेवा प्रभावित झाली होती. तेलंगणा राज्य परिवहन महामंडळाच्या गाड्या डेपोमध्येच उरून करण्यात आल्या होत्या. तसेच रेल्वे सुरक्षा व्यवस्था पुरवण्यात आली होती. मात्र, दिवाळीनिमित्त शहरांमधून आवापल्या गावी जाणारे, प्रवास करणारे प्रवासी बस डेपोवर अडकून पडले होते. बसेस उपलब्ध नसल्यामुळे प्रवाशांना मोठा मनःस्ताप सहन करावा लागला.

बंदला सर्वपक्षीय नेत्यांचा पाठिंबा

काँग्रेस, भारत राष्ट्र समिती, भारतीय जनता पार्टीचे अनेक नेते, मंत्री, पदाधिकारी व कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने या बंदमध्ये सहभागी झाले होते. काँग्रेसचे पुन्नाम प्रभाकर, वाकिट्टी श्रीश्री, सीतिका, कोंडा सुरेशा, खासदार अजित यादव यांनी हैदराबादमध्ये तर मंत्री तुम्मला नागेश्वर राव हे सट्टुपल्ली रेल्वे आंदोलनात सहभागी झाले होते.

चित्तापूर प्रशासनाने RSS मार्चवर बंदी घातली...

संघ आणि भीम आमीला वेगवेगळे वेळा या : उच्च न्यायालय

बंगलोर : कर्नाटक उच्च न्यायालयाने राज्य सरकारला आरएसएस आणि भीम आमीच्या मोर्चांसाठी स्वतंत्र वेळ निश्चित करण्याचे निर्देश दिले आहेत. उच्च न्यायालयाने याचिकाकर्त्यांना मोर्चांच्या मार्गांबाबत जिल्हाधिकाऱ्यांकडे नवीन याचिका दाखल करण्याचे निर्देश दिले. त्यानंतर उच्च न्यायालयाने सुनावणी 24 ऑक्टोबरपर्यंत तहकूब केली. हे लक्षात घेण्यासारखे आहे की भीम आमी आणि दलित पँथर्सनी चित्तापूरमध्येही निषेध करण्याची परवानगी मागितली आहे. कर्नाटकातील कलबुर्गी येथील चित्तरपु जिल्हा प्रशासनाने 19 ऑक्टोबर रोजी आरएसएसच्या रूट मार्चला परवानगी दिली नाही. शांतता आणि कायदा आणि सुव्यवस्थेचा भंग होण्याची शक्यता उद्भवत असल्याने, चित्तरपु जिल्हा प्रशासनाने आरएसएसच्या रूट मार्चला परवानगी देण्यास नकार दिला. चित्तरपुचे तहसीलदार यांनी 18 ऑक्टोबर रोजीच्या त्यांच्या आदेशात म्हटले आहे की, 'चित्तरपूरमध्ये शांतता आणि कायदा आणि सुव्यवस्थेचा भंग होऊ नये आणि कोणताही अनुचित प्रकार घडू नये म्हणून, 19 ऑक्टोबर रोजी होणाऱ्या आरएसएस रूट मार्चला परवानगी नकारण्यात येत आहे आणि त्यांचा अर्ज फेटाळण्यात येत आहे' जिल्हा प्रशासनाच्या निर्णयाविरुद्ध चित्तरपूरचे रहिवासी अशोक पाटील यांनी उच्च न्यायालयात याचिका दाखल केली. आता उच्च न्यायालयाने आरएसएसला दिलासा देत 2 नोव्हेंबर रोजी मोर्चांचा परवानगी दिली आहे.

महाराष्ट्रात 9.6 दशलक्ष बनावट मतदार : राज ठाकरे

मुंबई : महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे प्रमुख राज ठाकरे यांनी महाराष्ट्रात 9.6 लाख बनावट मतदार जोडल्याचा गंभीर आरोप केला आहे आणि मतदार यादी स्वच्छ न केल्यास स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांच्या पारदर्शकतेवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित होईल असा इशारा दिला आहे. त्यांनी निवडणूक आयोगाला उघड आव्हान दिले आहे की, 'आधी मतदार यादी स्वच्छ करा, नंतर निवडणुका घ्या.' राज्यस्तरीय कार्यकर्त्यांना संबोधित करताना राज ठाकरे म्हणाले, 'जर बनावट मतदारांच्या मदतीने निवडणुका घेतल्या गेल्या तर तो महाराष्ट्रातील मतदारांचा सर्वात मोठा अपमान असेल. त्यांनी दावा केला की मुंबईत 8 ते 10 लाख, ठाणे, पुणे आणि

बनावट मतांबद्दल तक्रार करण्यासाठी विरोधी पक्ष एकत्र आले

नाशिकमध्ये 8 ते 8.5 लाख आणि इतर जिल्ह्यांमध्ये लाखो बनावट नावे जोडली गेली आहेत. अलीकडेच,

शिवसेना (यूबीटी), काँग्रेस, राष्ट्रवादी-सपा आणि मनसेसह अनेक विरोधी पक्षांनी राज्य निवडणूक आयोगाकडे तक्रार केली. मतदार याद्यांमध्ये डुप्लिकेट नावे, बनावट पते आणि विसंगती आढळल्याचा त्यांचा आरोप आहे. 31 जानेवारी

नागपूर : संविधानाचे मार्गदर्शक तत्वात लोकांचे स्वातंत्र्य अबाधित ठेवले जावे म्हणून स्वातंत्र्य संस्था निर्माण करण्यात आल्यात. ज्यांना लोकशाही आणि संविधान मान्य नाही त्यांना जर तुम्ही निवडून दिले असेल तर ते संविधानाला जुमानत नाहीत. म्हणून लोकांना आपली चूक लक्षात आली असेल तर हे

संविधान विरोधी लोकांना सत्तेतून हद्दपार केले पाहिजे असे आवाहन आपल्या व्याख्यानातून डॉ. श्रीनिवास खांदेवाले यांनी केले. ते संविधानिक स्वातंत्र्यता नष्ट करून लोकशाही नष्ट करण्याचे षडयंत्र या विषयावर ते रविवार दि.19 ऑक्टोबर, 2025 रोजी दुपारी 3 ते 5.30 वाजता बानाईच्या डॉ. बाबासाहेब

आंबेडकर कॉन्फरन्स हॉलमध्ये आयोजित बहुजन नायक काशीराम साहेब स्मृति व्याख्यान मालेतील दुसरे पुष्प गुंफताना व्यक्त केले. बहुजन नायक काशीराम साहेब सोशल ट्रान्सफॉर्मेशन फाऊंडेशन नागपूर द्वारा दुसऱ्या वर्षी ही व्याख्यानमाला आयोजित करण्यात आली होती. सरदार जगजीत सिंग यांनी आपल्या भाषणातून काशीराम साहेबांच्या

कार्याचा गौरव केला. प्रा. घनश्याम धाबडे हे अध्यक्ष होते. संविधानिक संस्था वाचवण्यासाठी लोकांनी उठावा असे त्यांनी आपल्या भाषणातून आवाहन केले. सरदार जगजीत सिंग यांनी काशीराम यांचे जीवनान्वर प्रकाश टाकला. अॅड. रत्नाकर मेश्राम यांनी प्रास्ताविक केले, प्रा. डॉ. मनोप्रीत खानखेडे यांनी आभार प्रदर्शन केले. अश्विनी मोडक यांनी

संचालन केले. समितीचे अध्यक्ष अॅड. रत्नाकर मेश्राम, ईश्वर कुरळकर यांनी डॉ. श्रीनिवास खांदेवाले यांचे शाल आणि पुष्प गुच्छ देऊन स्वागत केले. मान्यवरांचे स्वागत अॅड. रत्नाकर मेश्राम, तारा गजभिखे, नरेश मेश्राम, इस्वर कुरळकर, अशोक भजने यांनी केले. शहरातील विविध चळवळीतील कार्यकर्ते उपस्थित होते.

देशातील 8.82 लाख आदेश प्रलंबित : सर्वोच्च न्यायालय

नवी दिल्ली : देशभरातील 8.82 लाखहून अधिक 'अंमलबजावणी याचिका' (न्यायालयीन आदेशांची अंमलबजावणी करण्यासाठी दाखल केलेल्या याचिका) प्रलंबित असल्याबद्दल सर्वोच्च न्यायालयाने तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे. ही परिस्थिती अत्यंत निराशाजनक आणि चिंताजनक असल्याचे न्यायालयाने म्हटले आहे. जेव्हा न्यायालयाच्या दिवाणी वादात निकाल देते आणि पराभूत पक्ष आदेशाचे पालन करण्यास नकार देतो, तेव्हा जिकणारा पक्ष आदेशाची अंमलबजावणी करण्यासाठी न्यायालयात फाशीची याचिका दाखल करतो. ही न्यायालयाच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्याची प्रक्रिया आहे. कर्नाटक उच्च न्यायालयाने सर्वोच्च न्यायालयात आवश्यक डेटा सादर न केल्याबद्दल नाराजी व्यक्त केली. न्यायालयाने कडक भूमिका घेत रजिस्ट्रार जनरलना दोन आठवड्यांत माहिती का दिली गेली नाही याचे उतर देण्याचे निर्देश

जर न्यायालयाच्या आदेशाची वर्षानुवर्षे अंमलबजावणी झाली नाही, तर अशा आदेशाचा अर्थच उरत नाही. हा न्यायाचा उपलवस ठरेल. न्यायालयातून म्हटले आहे की एकूण 882,578 फाशीच्या याचिका प्रलंबित आहेत. मार्च 2024 पासून सुमारे 338,000 पत्रांपणे निकाली काढण्यात आली आहेत, परंतु उर्वरित अजूनही प्रलंबित आहेत. जुन्या प्रकरणांचा जलद निपटारा करण्यासाठी न्यायालयातले सर्व उच्च न्यायालयांना जिल्हा न्यायालयांना स्पष्ट मार्गदर्शक तत्वे जारी करण्याचे निर्देश दिले.

न्यायमूर्ती जे.पी. पारडीवाल आणि पंकज भिल्ल

दिले. 6 मार्च रोजी सर्वोच्च न्यायालयाने सर्व उच्च न्यायालयांना एक परिपत्रक जारी करण्याचे आदेश दिले, ज्यामध्ये असे म्हटले होते की अंमलबजावणी याचिका सहा महिन्यांत निकाली काढाव्यात. कोणत्याही विलंबामुळे संबंधित न्यायाधीशांना जबाबदार धरले जाईल.

सनातनींपासून दूर राहा : मुख्यमंत्री सिद्धरामय्या

बंगलोर : कर्नाटकचे मुख्यमंत्री सिद्धरामय्या यांनी एक असे विधान केले आहे ज्यामुळे वाद निर्माण होऊ शकतो. शनिवारी एका निवेदनात त्यांनी लोकांना 'सनातनवाद्यांशी' संबंध ठेवू नका असे आवाहन केले. त्यांनी लोकांना राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ (आरएसएस) आणि संघ परिवारापासून सावध राहण्याचे आवाहन केले. त्यांनी संचावर ऐतिहासिकदृष्ट्या बी.आर. आंबेडकर आणि त्यांनी तयार केलेल्या संविधानाचा विरोध केल्याचा आरोप केला. म्हैसूर विद्यापीठातील आंबेडकर अभ्यास केंद्राच्या रौप्यमहोत्सवी समारंभात आणि नवीन ज्ञान दर्शन भवनाच्या उद्घाटनप्रसंगी बोलताना मुख्यमंत्री सिद्धरामय्या म्हणाले, 'तुमचा सहवास योग्य ठेवा. सनातनींप्रमाणे सामाजिक बदलाला विरोध करणाऱ्यांपेक्षा समाजासाठी उभे राहणाऱ्यांशी सहवास करा.' सिद्धरामय्या यांनी नागरिकांना समाजातील पुरोगामी आणि तर्कसंगत शक्तींशी सहवास करण्याचे आवाहन केले. भारताचे सरन्यायाधीश न्यायमूर्ती बी.आर. गवई यांच्यावर बूट फेकल्याची अलीकडील घटना देखील मुख्यमंत्र्यांनी सांगितली आणि ती समाजात खोलवर रुजलेल्या रूढीवादाचे प्रतिबिंब असल्याचे वर्णन केले. ते म्हणाले, 'सरन्यायाधीशांवर बूट फेकणाऱ्या एका सनातनीने सनातनी आणि रूढीवादी घटक अजूनही समाजात अस्तित्वात असल्याचे दर्शविते. या घटनेचा केवळ दलितानींच नव्हे तर सर्वांनी निषेध केला पाहिजे. तरच आपण म्हणू शकतो की समाज परिवर्तनाच्या मार्गावर पुढे जात आहे.'

प्रज्ञा सिंह ठाकूरचे लढ जिहाद वर वादग्रस्त वक्तव्य

भोपाल : मध्य प्रदेशमधील भोपाळच्या माजी खासदार व भाजपा नेत्या प्रज्ञा सिंह ठाकूर यांनी पुन्हा एकदा वादग्रस्त वक्तव्य केले आहे. यावेळी त्यांनी मुलींच्या पालकांना दिलेल्या एका सल्ल्यामुळे त्यांच्यावर टीका होऊ लागली आहे. एका सार्वजनिक कार्यक्रमात प्रज्ञा ठाकूर म्हणाल्या, 'तुमची मुलगी तुमचे एकत नसेल, इतर धर्मातील इसमांबरोबर जाण्याचा, लग्न करण्याचा विचार करत असेल तर तिचे पाय तोडून टाका. मन थोडे कठोर करा. परंतु, मुलीचे पाय तोडताना मागे हटू नका.' प्रज्ञा सिंह ठाकूर म्हणाल्या, मुलींचा सांभळ करताना कठोर व्हावे लागले तर व्हा, तेव्हा रडू आले तर रड, पण मन कठोर करा. इतके कठोर करा की आपली लेकर आपले ऐकत नसेल, दुसऱ्या धर्मातील इसमाकडे जायचा प्रयत्न करत असेल तर तिचे पाय तोडताना कुठलीही कसर ठेवू नका. मुलगी ऐकत नसेल तर तिला फटक घ्यायला पाहिजेत. तिला फटकावताना मागेपुढे पाहू नका. भाजपाच्या माजी खासदार म्हणाल्या, 'आपण आपल्या मुलांच्या चांगल्या भविष्यासाठीच करीत निर्णय घेत असतो. त्यांच्या भल्यासाठी त्यांना माझोड काढायला लागली तर त्यात मागे हटू नका. आई-वडील केवळ मुलांच्या चांगल्या भविष्यासाठी अशी पावले उचलतात.

बुध्दीस्ट हेरीटेज ॲण्ड कल्चर कन्झर्वेशन कमिटी

हैद्राबाद, बुध्दवनम्, हुसेनसागर, नागार्जुनसागर, रामोजी फिल्मसिटी, लुम्बिनी पार्क, धम्मस्थळे व निसर्गदर्शन धम्म अभ्यास सहल

गुरुवार दि.२५/१२/२०२५ ते सोमवार दि. २९/१२/२०२५ (३ दिवस २ रात्र)

प्रति व्यक्ती रु. १०,०००/- (सॉटबील सर्व टिकीट (रामोजी फिल्मसिटी, बुध्दवनम्, बोटिंग (२) यात समाविष्ट आहेत.)

(यात ६ वेळा जेवण ३ नास्ता ६ चहा, प्रवास खर्च व हॉटेल मध्ये दोन दिवस मुक्काम अशी व्यवस्था राहिल.)

गुरुवार दि. २५/१२/२०२५ ला रात्री ९ वा, रविवारे विष्णु सोमवार दि. २९/१२/२०२५ ला सकाळी ९ ला नागार्जुन भोटोवणे आहे. दिव - रविवार आरंभ २ बहिने आरंभ होणारे २४/१२/२०२५ ला सूर्य होईन त्यामुळे ज्ञानाचा सहाय्यीत सहभागी वाढवणे आहे. त्याची समितीच्या कार्यक्रमांकडे नाव सोपवून क्रमांक व वय या माहितीसह रुपये १०,०००/- कार्याक्रमांकडे जमा करावे. ज्ञानाची मूल्ये फायदाही घ्या. निधीत वाढावची आहे रुपये १०००/- त्यांनी ती काढायची व उर्वरित रक्कम रुपये १०००/- समितीच्या कार्याक्रमांकडे दिवाक २९/१२/२०२५ पर्यंत जमा करावी.

धम्म सहलीला येणाऱ्या प्रवाशांसाठी सूचना

- प्रवासा दरम्यान - भुयान, मद्यपान, चांसाहार वर्ज्य आहे. • मधुमेकी प्रवाशांनी आपल्या सोबत औषधी व खाद्य पदार्थ ठेवावे. • थंडीचे दिवस असल्यामुळे सोबत थंडी वचाव साहित्य घेण्यात यावे. • प्रत्येक स्पर्ट बॅगची वेळ हे प्रवाशांच्या सहकाऱ्यांचे व बसवर अवलंबून राहिल. • सहलीची वेळी रक्कम मिळाल्याशिवाय त्रवेज निविडत होणार नाही. • सोबत आधारकार्ड आणावे. • रेल्वेचे आरक्षण असल्यामुळे जी सिट आरक्षित होईल थोडे बसवे. • सहकाऱ्यांची भावना असलेल्या प्रवाशांनीची या सहलीला यावे.

संपर्कासाठी प्रतिनिधी → **A K Patil 7972987584**
Bombarde 9561561788

संविधानाचे प्रथम संरक्षक सर्वोच्च न्यायालय व मुख्यन्यायाधीशाचे अधिकार

भारतीय संविधानाने सर्वोच्च न्यायालयाला भारतीय कायद्याचे आणि न्यायाचे प्रथम रक्षणकर्ता म्हणून स्थापित केले आहे. भारतातील संविधानिक विभासात सर्वोच्च न्यायालय एक महत्वाचे स्थान भूषवते. ते संविधानाची तटबंदी आहे आणि न्यायव्यवस्थेचे संरक्षक आहे. हे खालील विस्तरेणावरून स्पष्ट होईल. अ) सर्वोच्च न्यायालयाची रचना 1) स्थापना :- अनुच्छेद 124-137 मध्ये सर्वोच्च न्यायालयाची स्थापना केली गेली आहे आणि मुख्य न्यायाधीश आणि इतर न्यायाधीशांच्या रचनेची रूपरेषा दिली आहे. 2) न्यायालयीन शक्ती :- सर्वोच्च न्यायालय अपीलचे अंतिम न्यायालय आणि घटनेचे अंतिम interpreter आहे, त्याचे निकाल इतर सर्व न्यायालयांवर बंधनकारक आहेत. 3) कोर्ट ऑफ रेकॉर्ड :- भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद 129 नुसार, सर्वोच्च न्यायालय एक अभिलेख न्यायालय (Court of Record) आहे. सर्वोच्च न्यायालयाचे निर्णय आणि कार्यवाही कायमस्वरूपी जतन केल्या जातात आणि त्यांचा उपयोग भविष्यात कायदेशीर संदर्भ म्हणून केला जातो. संघेच या नोंदी भविष्यातील न्यायालयीन प्रकरणांमध्ये कायदेशीर संदर्भ म्हणून वापरल्या जातात. 4) अवमानना केल्यास दंड :- सर्वोच्च न्यायालयाला आपल्या निर्णयांमुळे किंवा कार्यवाहीमुळे जर कोणी अवमानना केली असेल, तर त्या व्यक्तीला दंडित करण्याचा अधिकार आहे. 5) सल्लागार कार्यक्षेत्र :- अनुच्छेद 143 अन्वये राष्ट्रपती, सार्वजनिक महत्त्वाच्या किंवा काही कायदेशीर बाबींविषयी सर्वोच्च न्यायालयाचा सल्ला घेऊ शकतात. 6) न्यायालयीन स्वातंत्र्य :- घटनेने न्यायव्यवस्थेचे स्वातंत्र्य देखील सुनिश्चित केले आहे, हे भारतीय कायदेशीर व्यवस्थेचा मूलभूत

संरचनेचे महत्त्वपूर्ण पैलू आहे. ब) संविधान सर्वोच्च न्यायालयावर विश्वास. 1) अंतिम प्राधिकरण :- भारतीय संविधानातील तत्त्वांचे Gaurdian आणि Interpreter म्हणून काम करण्यासाठी संविधानाने सर्वोच्च न्यायालयावर आपला सर्वोच्च विश्वास ठेवला आहे. 2) न्यायालयीन पुनरावलोकन :- न्यायालयीन पुनरावलोकनाच्या सामर्थ्याद्वारे सर्वोच्च न्यायालय संसद किंवा विधानसभेने केलेले कायदे आणि कार्यपालीकेने केलेली कृती घटनेच्या अनुरूप आहे किंवा नाही हे सुनिश्चित करते. नसल्यास सर्वोच्च न्यायालयास अनुच्छेद 142 अन्वये आदेश देता येते. 3) अधिकारांचे संरक्षण :- Public Trust Doctrine हा सिद्धांत सार्वजनिक नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण जसे हवा, पाणी, वन व वन्यजीव यांचे रक्षण करणे आवश्यक आहे. हे नैसर्गिक स्रोत केवळ मालमत्ता नसून, सार्वजनिक हितासाठी सरकारद्वारे सांभाळले जाणारे धरोहर आहे आणि ते भावी पिढ्यांसाठी उपलब्ध राहवते. या एकमेव उद्देशाने संविधान, सर्वोच्च न्यायालयाद्वारे सरकारला या सार्वजनिक संसाधनांचा गैरवापर करण्यापासून किंवा त्यांचे खाजगी उद्योगांना खासगी वापरासाठी वाटप करण्यापासून प्रतिबंध करते. उपरोक्त विस्तरेणावरून सर्वोच्च न्यायालयाचे राष्ट्रनिर्मितीचे महत्त्व लक्षात येईल. यानंतर आपण मुख्य न्यायाधीशाचे अधिकार व जबाबदारी समजून घेऊ. क) मुख्य न्यायाधीश :- भारतीय घटनेच्या कलम 145 दिलेल्या अधिकारानुसार सर्वोच्च न्यायालयाच्या कार्यपद्धती1966 चे नियम सर्वोच्च न्यायालयाने राष्ट्रपतीचे सहमतीने मंजूर केले आहेत. त्यात मुख्य न्यायाधीशाचे अधिकार समाविष्ट आहेत. मुख्यन्यायाधीश यांचे कर्तव्य व जबाबदारी :-

1) न्यायालयीन कर्तव्य :- i) मुख्य न्यायाधीश हा Master of Roster असतो व तो सर्वोच्च न्यायालयातील वेगवेगळ्या खंडपीठांना न्यायालयीन प्रकरणे हाताळण्याकरीता नियुक्त करतो आणि त्यांचे सुनावणीचे वेळापत्रक निश्चित करते. ii) महत्त्वपूर्ण कायदेशीर बाबी ऐकण्यासाठी एक किंवा अधिक न्यायाधीश असलेले बेंच ठरवितो. ii) विशेष प. क र णाात घटनात्मक बेंच तयार करण्याचा निर्णय घेतो.IV) मुख्य न्यायाधीश हा महत्त्वपूर्ण न्यायालयीन सुनावणीचा अध्यक्ष असतो. विशेष करून घटनात्मक खंडपीठाचे कार्यवाहीत तो महत्त्वाची भूमिका बजावतो. 2) प्रशासकीय कार्य :- i) कोर्टांचे व्यवस्थापन :- मुख्य न्यायाधीश सर्वोच्च न्यायालयाच्या प्रशासकीय कार्याची देखरेख करतात, ज्यात कोर्ट रोल्टरचे व्यवस्थापन करणे, रजिस्ट्रीचे निरीक्षण आणि कर्मचाऱ्यांच्या नेमणुका इ. हाताळतो. ii) न्यायालयीन नेमणुका :- मुख्य न्यायाधीश हा सर्वोच्च न्यायालयाच्या Collegium चे नेतृत्व करतो. Collegium हे सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालयांसाठी न्यायाधीशांची शिफारस करते आणि त्यांचे स्थानांवरून घेणे व याची जबाबदारी मुख्य न्यायाधीशाची असते. 3) सल्लागारची भूमिका :- i) राष्ट्रपतींना सल्ला देणे :- मुख्य न्यायाधीश हा न्यायालयीन

नेमणुका आणि महत्त्वाचे राष्ट्रीय मुद्द्यांवर राष्ट्रपतीचे सल्लागार म्हणून काम पहातो. ii) कार्यवाहक राष्ट्रपती :- जर राष्ट्रपती आणि उपराष्ट्रपती आपली कर्तव्ये पार पाडण्यास असमर्थ असतील तर मुख्य न्यायाधीश हा भारताचे कार्यकारी अध्यक्ष म्हणून काम पहातो. 4) न्यायव्यवस्थेमधील आंतरीक भूमिका :- i) नेतृत्व :- मुख्य न्यायाधीश हे भारतीय न्यायव्यवस्थेचे प्रमुख आहेत आणि त्यांना सर्वोच्च न्यायालयात उच्चतम प्रशासकीय अधिकार आहेत. ii) कोर्टांचे नेतृत्व करत असताना, मुख्य न्यायाधीश हा First Among Equals असे मानले जाते, म्हणजे त्यांच्याकडे इतर न्यायाधीशांपेक्षा श्रेष्ठ न्यायालयीन शक्ती नसते. परंतु संबोधित प्रकरणात तो एकमत आणि सामूहिक निर्णय घेण्याचे नेतृत्व करतो. उपरोक्त विस्तरेणावरून मुख्य न्यायाधीश यांना सर्वोच्च न्यायालयाचे संपूर्ण प्रशासकीय अधिकार व स्वतंत्र न्यायालयीन अधिकार आहेत. त्यानुसार देशात व भारतीय समाजाला आवश्यक असलेला कोणताही न्यायनिवाडा करण्यास ते पूर्णपणे सक्षम आहेत. जाता जाता, सर्वोच्च न्यायालय येथील बोधगया महाविहारचे न्यायालयीन प्रकरणाची मागील सुनावणी 29 जुलै 2025 ला झाली होती व ते सुनावणी करीता अनुनवी प्रलंबित आहे. यामुळे महाविहारचे मुक्तीकरीता सुरू असलेले देशव्यापी आंदोलन कालांतराने कमजोर होऊ शकते व त्याचा विपरीत परिणाम न्यायालयीन प्रकरणावर होण्याची शक्यता आहे. तरी सदर न्यायालयीन प्रकरण लवकरात लवकर सुनावणीस यावे याकरीता विशेष प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. ■ ■

कार्यकर्ता एक बोलके चित्र...

23 वर्षीय तरुण मेल्ला, समाजाचे कार्य करता करता, त्याचे नाव कार्यकर्ता! खरेच सामाजिक कार्यकर्ता होणे सोपे आहे का हे? तर वाटते तितके सोपे नाही. एकदा सामाजिक कार्यासाठी घरून निघून गेले तर तर कधी येणार याचा काही नेम नाही. मग त्यात अनेकांचे अनुभव कार्यकर्त्यांनी समाजासाठी केलेली जीवनाची राख रांगोळी, उच्चस्त झालेले कित्येकांचे जीवन हे सर्व बघून एकांतात खूप रडू येते हो. प्रत्येकाच्या छोट्या छोट्या तक्रारी आणि कुणी कुठेही, कधीही, मागितलेला मदतीचा हात या सर्व गोष्टीसाठी तयार असतोच. हा कार्यकर्ता मग त्यात त्याच वैयक्तिक जीवन विरोधाकांच्या टीका, विरोध आणि बदनामी मग त्यात आपलेच लोक आपले पाय ओढण्यासाठी तयार. हे सर्व विषाचे घोट पचवत जन्म आणि मृत्यूचे अंतर चालत जावे लागते. या सर्व गोष्टीच्या पलीकडे बघितले तर आई वडिलांच्या अपेक्षा त्या पूर्ण करायच्या. मग हे स्वप्न पूर्ण करायचे तर माग समाज बघावे की कुटुंब या असंख्य प्रश्नांनी उराशी बाळगून डोक्यात अश्रू घेऊन जगतोय हा कार्यकर्ता. जग म्हणते त्याला मोठा माणूस झाला. परंतु त्याच मन सांगते, तु किती थकलाय? तुला समजून घ्यायला समाज का नाही आला? सर्वांना वाटते की महापुरुष घडावे. परंतु ते आपल्या घरी नाही तर बाजूच्या घरी. कारण आम्हाला हवा असतोय comfort zone आणि ही दुःख आणि जखमा सोसण्याची धाडस आम्ही करत नाही. उपाशी पोटा असून भुकेचे डंक मारतात. परंतु या व्यवस्थेशी लढायला, भिडायला वेळ आल्यास अंगावर केसेस घायाला सुद्धा घाबरत नसतो कार्यकर्ता... भीम विचारांची आग मनात घेऊन चालतोय दादा. अनेक प्रश्न, हजारो अडचणी, पाऊला पाऊलावर त्रास देतात. थोडे वैयक्तिक

आम्हाला ही जाणीव असते आज जर लढलो नाही तर येणारी पिढी आपल्याला दोष तर नाही देईल ना? नेते हजार, चेहरे हजार, त्यात युवकांला दिशा कोण देणार? आज आपल्यासारखा युवक चळवळीत दिलेल तर बाकी युवक आपले योगदान देतील. परंतु असे काही दिसत नाही. पालकांचे फक्त आम्हाला नौकरी आणि छोकरी हेच तर नाही सांगितले ना... वाटते असेच काही सांगितले असेल म्हणून आमचे युवा चळवळीत कमी आणि DJ मध्येच दिसतात. गरिबांनी आज चळवळ चालवली आहे. कोणी म्हणते चळवळ पोटा भरलेल्यांनी चालवावी. परंतु पोटा भरलेल्यांना चळवळीची गरज दिसत नाही.

जीवनात गुंतले तर त्यात अनेकांचे फोन तुझी चळवळीला गरज आहे? तु नाही येणार तर माग कोण येणार? मग काय आपल्या डोक्याच्या सभोवताल घोंगवणारे प्रश्न, जीवून जगताना कोणा कोणाला तोंड द्यायचे की संपवावे स्वतःला. मग आतून एक आवाज येतो आणि हृदय भरून येतेय तुला शेवटच्या श्वासापर्यंत लढायचे आहे. कारण जीवन एक संघर्ष आहे. वाटते कधी कधी द्यावे सर्व सोडून आणि बनावे स्वास्थी. मग वाटते लोकांमध्ये आणि तुझ्यात काय फरक. संविधान आणि आरक्षण हा फक्त भाकरीचा प्रश्न आम्ही करून टाकलाय. आपल्या शिक्षणाचा उपयोग समाजासाठी करताना आज बेटावर माजण्याइतकीच लोक दिसतात. बाकी बेईमान तर झाले नाहीत. Sc st obc ना? चळवळीच्या गप्पा करणारे खूप लोक बघितले, परंतु त्यांनी जबाबदारी दुसऱ्याच्या मुलांवर देताना बघितली. कारण जेव्हा त्यांच्या मुलांबद्दल आम्ही जेव्हा विचारतो, तर त्यांना चळवळी का सच माहीत नसतो आणि मुले परदेशात राहतात हेच बघायला मिळते. बाकी तुम्ही सजदारा आहात. ■ ■

‘मी समण आहे’ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची समता व करुणेची चळवळ

भारतात शतकानुशतके चालत आलेल्या जाती व्यवस्थेने समाजाचे मानवी मूल्य हिरावून घेतले होते. अशा अन्यायपूर्ण व्यवस्थेविरुद्ध आवाज उठवणारे एकमेव नेते होते ते म्हणजे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर. त्यांनी बहिष्कृत समाजाला नवसंजीवनी देण्यासाठी केवळ राजकीयच नव्हे तर सामाजिक आणि नैतिक क्रांती घडवून आणली. या क्रांतीचे मूळ तत्त्व होते ‘मी समण आहे’.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या नेतृत्वाखाली उभी राहिलेली ही समण चळवळ, म्हणजेच नवबौद्ध चळवळ, भारतीय समाजात एक नवा सामाजिक अध्याय होती.

‘मी समण आहे’ या घोषणेने लाखो लोकांच्या मनात नवा आत्मविश्वास निर्माण केला. त्यामुळे हजारो वर्षांपूर्वीच्या अस्पृश्यतेच्या जोखडातून मुक्त होण्याची प्रेरणा मिळाली. शिक्षण, रोजगार आणि सामाजिक प्रगतीसाठी जनजागृती झाली. प्रिस्थांना समान हक्क मिळवण्यासाठी क्रियासहन मिळाले.

भारतीय संविधानातील स्वातंत्र्य, समता, बंधुता आणि न्याय या मूल्यांना लोकांच्या जीवनात प्रत्यक्ष अर्थ पाऊ झाला. आजही ‘मी समण आहे’ असे म्हणणे म्हणजे विज्ञाननिष्ठ आणि मानवतावादी दृष्टिकोन स्वीकारणे हा होय. समाजात एकतेचा आणि करुणेचा संदेश पसरवणे. जाती-धर्माच्या भिंती पाडून समानतेचा ध्वज उंचावणे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे हे विचार आजही आधुनिक भारताच्या लोकशाहीचा आत्मा आहे. ‘मी समण आहे’ ही केवळ घोषणा नाही, तर ती मानवतेची आणि आत्मसन्मानाची जिवंत चळवळ आहे.

‘समण’ हा शब्द संस्कृत ‘श्रमण’ या शब्दापासून निर्माण झाला आहे. श्रमण म्हणजे तप, साधना, सत्य, समता आणि अहिंसेचा मार्ग स्वीकारणारा. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी 14 ऑक्टोबर 1956 रोजी नागपूर येथील दीक्षाभूमीवर बौद्ध धर्माची दीक्षा घेतली आणि आपल्या अनुयाय्यांना सांगितले ‘आता तुम्ही हिंदू नाही, तुम्ही समण आहात. ही घोषणा फक्त धर्मांतर म्हणून नव्हती तर ती होती मानवी स्वाभिमानाची पुनर्रस्थापना. ‘मी समण आहे’ म्हणजे, मी बुद्धाच्या विवेकनिष्ठ आणि समतेच्या मार्गावर चालणारा आहे. मी जातपात, अंधश्रद्धा आणि अन्यायाला नकार देतो. मी करुणा, सत्य आणि मैत्री यांचे पालन करतो.

डॉ. बाबासाहेबांनी दिलेल्या या मार्गावर चालणे म्हणजे विवेक, समता, करुणा आणि बंधुत्व या चार आधारस्तंभांवर आधुनिक भारत घडविणे हा होय. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर म्हणतात, ‘मनुष्य महान हा धर्माने नव्हे तर कर्माने ओळखला जातो.’ ‘मी समण आहे’ ही चळवळ म्हणजे आपल्या हरवलेल्या ओळखीचा शोध घेण्याचा प्रयत्न आहे. भारतातील अनेक लोकांना आपले इतिहासातील वैभव, शक्ती आणि ज्ञान माहीत नाही. आपण प्राचीन काळात जगातील सर्वात शक्तिशाली समाजांपैकी होतो. सम्राट अशोकाच्या काळात भारताने अनेक युद्धे जिंकली आणि अहिंसा, करुणा आणि शांतीचा संदेश जगभर दिला. महात्मा बुद्धांच्या काळात ‘समण’ हा शब्द बौद्ध भिक्षूसाठी वापरला जात असे. तेव्हा सर्व भारतीय ‘समण’ परंपरेतील होते. नंतरच्या काळात विस्मरण, अंधश्रद्धा आणि सामाजिक विभागणीमुळे आपण आपल्या मूळ समण ओळखीपासून दूर गेलो. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी सांगितले होते की, ‘जे लोक आपला इतिहास विस्मरतात ते इतिहास घडवू शकत नाहीत.’ याच विचारातून ‘मी समण आहे’ हे अभियान सुरू झाले आहे. या अभियानाचा उद्देश लोकांना त्यांच्या ऐतिहासिक समण वारशाची जाणीव करून देणे, बौद्ध मूल्ये, शांती, सामाजिक समानता आणि मैत्री पुन्हा लोकांमध्ये रुजवणे हा आहे. ■ ■

आरएसएस ही नोंदणीकृत नसलेली व नासलेली बेकायदेशीर आतंकवादी संघटना

गोळवलकर (प्रा.या.चा. वडस्करांच्या भाषेत ‘गोगु’), मुंजे, आपटे, माफीवीर, खुनी गोडसे वाचले कि सारं कळत म्हणजे समजत. मनुस्मृती वाचली की पायातली आग मस्तकात जाते व मग आतंक कसा असतो ते उमजते. सर्व विष्णूचे अवतार हे आतंकी कृत्याचे समर्थन करणारी वर्णने आहेत, हे कळायला खूप काही बुद्धी लागत नाही, जी सुद्धा आरएसएसच्या बहुतांश समर्थकांकडे नाही. संत तुकारामाचे बंकेट गमन हा संत तुकारामाचा सुनिर्गोजित पद्धतीने रामेश्वर भट व मुंबाजी यांनी केलेला खून, परंतु त्यालाही भ्रमाचे भोपडे बांधले.

केरळ मध्ये तर हद्द पार केली. समलैंगिकतेचे समर्थन स्वतः या संघटनेचा नेता करतो. कधी सांगतो हिंदू हा धर्म नाही तर कधी म्हणतो भारतातील हिंदू संकटात. 2014 पासून यांचीच सत्ता या देशावर असल्यानंतर हिंदू कसे काय संकटात आहेत? हिंदू संकटात आहेत हे आरएसएस मुळे. हिंदुतीत ओबीसींचे आरक्षण कचऱ्यात कुणी टाकले? ओबीसींच्या संवैधानिक शिफारसी या मंडळ आयोगाद्वारे काही मोजक्या जैवतैम शिफारसी व्ही. पी. सिंग सरकारने लागू केल्यानंतर बाबरी मस्जिद विध्वंस करायचे कारस्थान कमंडली रथ यात्रेने करणाऱ्या संघी मानसिकतेला सर्व प्रकारचे बळ पुरविणारी संघटना व त्याचा रेटा कायम ठेवण्यासाठी गोधरा, मालेगाव अजून किती किती आतंकी कृत्य करून काँ. पानसरं, प्रा. कुलबुर्गी, पत्रकार गौरी लंकेश यांचे खून कुणी पाडलेत? सनातनच्या नावाने देशात तनातन व संघी मात्र टप्पटान हे कुटनितीक सूत्र कोणी संघटना व कोणासाठी फक्त राबविते? जस्टीस

खूनशी मानसिकता म्हणजे वैदिक मंडिणी व पुराणातील भाऊड कथा. आपल्या प्रचंड स्वार्थासाठी काहीही व कोणतेही आतंकी कृत्य आणि दंगली घडविणाऱ्या मानसिकतेच्या लोकांचे संघटन म्हणजे आरएसएस, उर्जाना Short form सुद्धा इंग्रजीतील चालती. प्रत्येक बाबतीत लबाडी करायची व ती कशी योग्य व बरोबर आहे याचा प्रचार, प्रसार करून लोकांना नादी लावून त्यांना भ्रमित करायचे. हे काम करणाऱ्या विकृत लोकांचे संघटन म्हणजे आरएसएस.

लोया प्रकरण दाबण्यात कोणत्या संघटनेचा हात? नुकताच घडलेल्या CJI धुषण गवई यांचा सुरुवातीपासूनचा अपमान हा कुणी यांचा सुरुवातीपासूनचा अपमान हा कुणी घडवून आणला? तरी गवई हे आरएसएस च्या खेप्यातीलच बहुजनातील गळ्या लागलेली खुमखुमी आहे. इतका सारा आतंकी कारभार असणारी विकृतांची संघटना म्हणे देशभक्त, जी भारताच्या विद्यमान संविधानाला न मानता जुमानतही नाही. याला काय म्हणवे? महाकाल म्हणतात तो नेमका हाच, कळत व कळते नसेल तर या संघटनेच्या रेशमी गर्भगृहात शिरून संशोधन व शोध घेण्यास एकदा आत शिरा, बाहेर पडलात तर मानू. आम्ही शेजारी व या गर्भगृहाच्या परिसरात आमच्या जन्मापासून राहतो म्हणून आतले सारे कटकारस्थान आमच्या कानावर येतात. कारण रेशमी विकृत किड्याच्या नसरी

बागेच्या कम्पाऊंडला नरकेसरी तोंड आहे, ते आमच्या कानात न विचाराताच सांगतात. त्यांना आम्ही सूर भासतो मात्र आम्ही असूर आहोत. ‘असूर शक्ती का पूर्ण विनाश, मन मे है निर्धार’ या आशयाचे संघी गीत आम्ही अधामधात ऐकत असतो. असूर म्हणजे शुद्रातिशुद्र लोक. म्लेश म्हणजे धर्मपरिवर्तित मुसलमान, जे मुळचे असूर होते ते. वंदे मातरम् हे दंडे मातरम् आहे हे आम्हला विष्णू चिपळूणकरांनी टिळकाकरवी गीता रहस्यातून कळविले आहे. आरएसएस जन्मापुर्वी गर्भावस्थेत 50 वर्ष असतानाचा व नामकरण व्हायच्या अगोदर पासूनच आम्हाला चिपळूणकर व टिळकांनी समजविला आहे. केशव व माधव यांनी विनायका करवी दामोदरी माफी व गोडसी पिस्तूल रोखून "We or our nationhood defined" द्वारे चांगला कळविला आहे. Bunch of thoughts मधून द्वेष व छळ कुणाचा करावा हे माधवाने लिहिले आहे. आता जा आणि महाकाल उरकवून टाका. सांगायला भरपूर आहे, ऐकणाऱ्या महाकालाला कान नसतील या शंकेपोटी विराम. ■ ■

सणाच्या आनंदामध्ये हरवलेले पर्यावरण

भारतीय संस्कृतीमध्ये दिवाळी या सणाला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. दीपावली म्हणजे प्रकाशाचा सण, अंधारावर प्रकाशाचा विजय, अज्ञानावर ज्ञानाचा, वाईटावर चांगल्याचा विजय दर्शवणारा महोत्सव. हा सण आनंद, आत्मीयता, सौंदर्य आणि उत्साहाने भरलेला असतो. घराघरांमध्ये दिव्यांची उजळण, फटाक्यांची आतषबाजी, मिठाईची रेलचेल, बाजारपेठांतील खरेदीचा धावपळ आणि नात्यांमधील गोडवा यामुळे दिवाळीचा माहोल अद्वितीय असतो. दिवाळीमुळे होणारे पर्यावरणीय दुष्परिणाम :- 1. वायू प्रदूषण :- फटाके हे दिवाळीच्या साजरीकरणात महत्त्वाचा भाग बनले आहेत. मात्र, हे फटाके जळवल्याने हवेत मोठ्या प्रमाणावर धूर, सूक्ष्मकण, सल्फर डायऑक्साईड, नायट्रोजन ऑक्साईड, कार्बन मोनोऑक्साईड यांसारखे हानिकारक वायू मिसळतात. या घटनेमुळे हवामानात धुके तयार होते, जे ‘स्मॉग’ म्हणवले जाते आणि त्यामुळे श्वसनास त्रास, दमा, हृदयरोग अशा गंभीर आरोग्य समस्या निर्माण होतात. 2. ध्वनी प्रदूषण :- फटाक्यांच्या मोठ्या आवाजामुळे ध्वनी प्रदूषण वाढते. काही फटाक्यांचा आवाज 125 डेसिबलपेक्षा अधिक असतो, जे कानासाठी अत्यंत हानिकारक आहे. विशेषतः लहान मुले, वृद्ध, रुग्ण व पाळीव प्राण्यांवर याचा परिणाम अधिक होतो. यामुळे घाबरणे, झोपेत अडथळा, तणाव आणि मानसिक अस्वस्थता निर्माण होऊ शकते. 3. प्रकाश प्रदूषण :- दिवाळीत विद्युत दिव्यांची इगमग सचंब दिसते. ही सजावट सौंदर्य वाढवते, मात्र अति रोशनीमुळे प्रकाश प्रदूषण होते. रात्रीच्या अंधारात नैसर्गिक चक्र बिघडते. पक्षी व कीटक यांची हालचाल आणि नैसर्गिक वर्तन बदलते. माणसाच्याही झोपेच्या वेळ

मात्र, गेल्या काही दशकांमध्ये दिवाळी साजरी करण्याच्या पद्धतीमध्ये मोठा बदल झाला आहे. पूर्वीचा पारंपरिक, साधेपणाने साजरा होणारा सण आता अधिकधार्मिक व्यावसायिक आणि भौतिकतावादी झाला आहे. त्यात फटाक्यांचे अतिरेकी व अनिर्गमित वापर, विद्युत सजावटीचा अतिरेक, एकदाच वापरल्या जाणाऱ्या प्लास्टिक वस्तू आणि उघडपट्टी यामुळे या सणाचा पर्यावरणावर मोठा ताण पडू लागला आहे. बिघडतात. 4. कचऱ्याचे प्रमाण :- फटाक्यांचे अवशेष, सजावटीसाठी वापरलेले प्लास्टिक, धर्मांकले, एकदाच वापरल्या जाणाऱ्या वस्तू, मिठाईच्या बॉक्सेस यामुळे कचऱ्याचे प्रमाण प्रचंड वाढते. यातील बरेचसे घटक न विघटनशील असून ते माती व पाण्याचे प्रदूषण करतात. अनेकदा हे कचरे सर्वजनिक ठिकाणी टाकले जात असल्यामुळे त्यांचा समाजवाच व पर्यावरणावर वाईट परिणाम होतो. 5. पाण्याचे प्रदूषण :- रंगोळीसाठी वापरले जाणारे रासायनिक रंग, फुलांची उरलेली पुंसे, तेलात भिजलेले फटाके, उरलेले अन्न यामुळे नाल्यांतून पाण्याचे स्रोत दूषित होतात. हे पाणी प्राणी, पक्षी आणि माणसांसाठीही अपायकारक ठरते. 6. प्राणी व जैवविविधतेवर परिणाम :- फटाक्यांचा आवाज आणि प्रकाशामुळे पक्षी व प्राणी घाबरतात. विशेषतः पाळीव प्राणी यामुळे तणावग्रस्त होतात. काही प्राणी घाबरून घराबाहेर पडून जातात. वन्य प्राण्यांच्या नैसर्गिक जीवनशैलीवरही याचा प्रतिकूल परिणाम होतो.

डॉ. बलभीम ल. चव्हाण मो. 9881424586

पर्यावरण पूरक दिवाळी - एक शाश्वत पर्याय :- दिवाळीचा सण बंद करणे यावर उपाय नाही, कारण तो आपल्या संस्कृतीचा भाग आहे. मात्र, त्याचे स्वरूप बदलणे, तो अधिक शाश्वत व पर्यावरणपूरक बनवणे हे आपल्या हाती आहे. 1. ग्रीन फटाके वापरा :- CSIR-NEERI यांनी विकसित केलेले ‘ग्रीन फटाके’ पारंपरिक फटाक्यांपेक्षा 30 टक्के कमी प्रदूषण निर्माण करतात. त्यांच्यात कमी आवाज होतो आणि त्यांना तक्र कोड असतो. मात्र, तरीही या फटाक्यांचाही मर्यादित वापर करणे आवश्यक आहे. 2. पारंपरिक मातीचे दिवे वापरा :- मातीचे दिवे हे पर्यावरणपूरक, शाश्वत आणि सौंदर्यपूर्ण असतात. ते स्थानिक कुंभारांना रोजगारी देतात. तेलाचे दिवे विद्युत दिव्यांपेक्षा कमी ऊर्जावापरतात. 3. नैसर्गिक रंगांचा वापर :- रंगोळी करताना नैसर्गिक रंग (हळद, तांदूळचे पीट, फुलांचे तुकडे) वापरावेत. रसायनिक रंगांमुळे माती व पाण्याचे प्रदूषण होऊ शकते. 4. LED किंवा सौरदिवे वापरा :- ऊर्जा बचतीसाठी LED दिवे वापरावेत. शक्य असल्यास सौर उर्जेवर चालणारे दिवे वापरावे अधिक

चांगले. 5. सजावटमध्ये किमान प्लास्टिक वापर :- फुलांच्या माळ, कागदी कंदील, पुनर्वापरयोग्य सजावटीची सामग्री वापरल्याने प्लास्टिकचा वापर टाळता येतो. 6. अन्नाचा अपव्यय टाळा :- दिवाळीतील काही कारणांवर गर्जेपेक्षा जास्त अन्न तयार करू नका. उरलेले अन्न गरजू व्यक्तींना वाटा. 7. सामूहिक फटाक्यांचे प्रदर्शन :- प्रत्येक घर फटाके न वाजवता, संपूर्ण सोसायटीत एकत्रितपणे मर्यादित फटाके लावल्यास पर्यावरणावर ताण कमी होतो. सरकारी उपाययोजना व कायदे :- 1. सर्वोच्च न्यायालय व हक्क ग्रामीणी फटाक्यांच्या विक्री व वापरावर वेळेची मर्यादा आणि ग्रीन फटाके वापरण्याचे निर्देश दिले आहेत. 2. अनेक राज्य सरकारांनी सार्वजनिक ठिकाणी फटाके वापरण्यास बंदी घालली आहे. 3. काही शहरे ‘नो क्रॅकर झोन’ म्हणून घोषित करण्यात आली आहेत. मात्र या नियमांचे प्रभावी पालन होणे आणि जनजागृती वाढवणे ही मोठी गरज आहे. नागरिकांची जबाबदारी :- पर्यावरण रक्षण ही केवळ सरकारची जबाबदारी नसून प्रत्येक नागरिकाचीही आहे. आपण आपल्या कुटुंबातून, शाळेतून, समाजातून पर्यावरणपूरक सण साजरे करण्याचा संदेश दिला पाहिजे. ‘हरी दिवाळी’, ‘स्वच्छ दिवाळी’ अशा चळवळींमध्ये सहभागी होणे आवश्यक आहे. थोडक्यात, दिवाळी हा आनंद, प्रकाश, आपुलकी आणि नात्यांचा सण आहे. पण त्यासोबत आपण पर्यावरणाचे भान ठेवले पाहिजे. सण साजरा करताना जर आपण काही छोटे-छोटे उपाय अवलंबले, तर आपण आपल्या पुढील पिढ्यांसाठी एक स्वच्छ व सुस्थित पर्यावरण ठेवू शकतो. ‘सणही साजरा व्हावा, पर्यावरणही वाचवावे!’ ■ ■

वाचकांचे विचारपिठ

ओबीसी समाजाचे शक्ती प्रदर्शन

ओबीसी समाजाचे आरक्षण मधून मराठा समाजाला आरक्षण देण्याच्या दृष्टिने 2/9/2025 चा जीआर काढण्यात आला. हैदराबाद गॅझेटमधून मराठ्यांना कुणबी समाजाचे प्रमाणपत्र देऊन आरक्षणाचा लाभ मराठा समाजाला देण्यात येत आहे. या विरुद्ध ओबीसी समाजात प्रचंड असंतोष उफाळून आला. लाखो लोक रस्त्यावर उतरून आपल्या शक्तीचे प्रदर्शन करून शासनावर दबाव निर्माण केला. ही स्वागतार्ह असून अभिमानदीय आहे. ओबीसींच्या नावाने कार्य करणाऱ्या संघटना व शासनात सहभाग असणारे ओबीसी नेत्यांनी आवाज उठवून ओबीसी समाजात जनजागृतीची मशाल पेटवून ओबीसी समाजाला लढण्यास तयार केले. एकजुट असल्याचे शासनाच्या लक्षात आणून दिले. महात्मा ज्योतीराव फुले यांनी येथील वेदनांवर आधारित एक जातीय हितकरिता चरंच्व ठेवणाऱ्या व्यवस्थेविरुद्ध संघर्ष करून शुद्र समाजात समतावादी व्यवस्था आणण्यासाठी जन चेतना निर्माण केली. स्त्री-पुरुषात शिक्षणाची गोडी निर्माण केली. महिला पुरुष शिक्षण घेऊन मोठ्या हुद्द्यावर स्थानापन्न झाले. सत्यशोधक समाजाची स्थापना करून चळवळ उभी केली. छत्रपती शाहू महाराजांनी आपल्या संस्थानात ब्राह्मणेताराना आरक्षण लागू केले. सत्यशोधक चळवळीला बळ दिले. अस्पृश्यता विरुद्ध कायदे केले. ज्या मूल्यांसाठी लढले. सामाजिक समता येऊन विषमतावादी व्यवस्था नष्ट व्हावी यासाठी संघर्ष करून विषम व्यवस्थाचे रंग रूप स्पष्ट केले. आज ओबीसी आर्थिक प्रश्नांवर लढत असतानाच सामाजिक संघताच्या प्रश्नावर संघर्ष करून सामाजिक शोषणाच्या विरुद्ध आंदोलन करणे आवश्यक आहे. तरच महात्मा ज्योतीराव फुले, छत्रपती शाहू महाराजांनी पाहिलेले स्वप्न साकार होऊ शकते. हिंदूंच्या नावांनी भूलविण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. त्याला आळा घालणे आवश्यक आहे. या दृष्टिने विचार व्हावा. - विनायकदादा जामगडे मो.9372456389

माईचे स्वागत - २२८

लुबिनी बुद्ध विहार

बुटीबोरी (नविन वसाहत) प्रभाग-5 तालुका - जिल्हा - नागपूर. विहारामध्ये नियमित सायं. वंदना, पौर्णिमा उत्सव, वर्षावास, धम्मचक्र प्रवर्तन दिन, बुद्ध, फुले, शाहू, आंबेडकर, सम्राट अशोक यांच्या जयंतीनिमित्त कार्यक्रमंचे आयोजन करण्यात येते. विहाराच्या प्रांगणात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा पुतळा स्थापित केला आहे. विहाराचे व्यवस्थापन महिला मंडळाच्या सदस्या, सुचिता म्हस्के, डॉ. प्रतिभा म्हस्के, सुमन म्हस्के, अर्चना नगरारे, अर्चना पाटील, रंजना मेंडे कार्यरत आहेत. कार्यक्रमांमध्ये वसाहतीतील सर्व उपासक, उपासिका सक्रिय आहेत.

संवाद मित्र, डी.आर. कांबळे
मो. 8600924170

शील पालन केल्याने दुर्गति टाळता येते : प्राचार्य डॉ. दिनेश मेश्राम

नागपूर : शील पालन केल्याने दुर्गती टाळता येते. बुद्ध, धम्म आणि संघ या तीन रत्नावर श्रद्धा असेल तर शील पालन होते. म्हणून शील पालन करण्यासाठी कठोर परिश्रम करा असे आवाहन बालाघाट येथील विपश्यना साधना केंद्र संचालक प्राचार्य डॉ. दिनेश मेश्राम यांनी केले. ते बुद्ध विहार समन्वय समिती आणि राज नालंदा बुद्ध विहार सोनेगाव तलाव, नागपूर द्वारा आयोजित शुक्रवार दि. 17 ऑक्टोबर, 2025 रोजी राज नालंदा बुद्ध विहार सोनेगाव येथे एक दिवसीय धम्म प्रशिक्षण शिबिर मध्ये ते मार्गदर्शन करीत होते. सुगती, दुगती,

अपायगती हा शिबिराचा विषय होता. दोन सत्रात शिबिर झाले. त्रिपिटक मधील ग्रंथांचा आधार घेऊन त्यांनी सुगती कशी प्राप्त होते याबद्दल सविस्तर मार्गदर्शन केले. चुल्लू कम्म विभाग सुत सांगून आपल्या सुगती आणि दुर्गतीला कम्म कारण ठरतात हे त्यांनी

सांगितले. विमानवस्थू या ग्रंथातील दाखले देऊन त्यांनी हा विषय पुढे नेला. दुपारी चार नंतर प्रश्न उत्तरे झाली. अमरावती येथून त्र्यंबकराव ढोके, परशुराम ढोले, जबलपूर येथून विनय भाजिखारे, त्रिमूर्ती नगर येथून शुद्धोधन बडवणे, अंबाझरी येथून अमृत नंदेश्वर प्रामुख्याने उपस्थित होते.

बुद्ध विहार समन्वय समितीचे अशोक सरस्वती बौद्ध यांनी संचालन आणि आभार प्रदर्शन केले. राज नालंदा बुद्ध विहाराचे प्रमोद मेश्राम यांनी पाहुण्यांचे स्वागत आणि आभार प्रदर्शन केले.

मानव कल्याण बहुउद्देशीय संस्थेत धम्मचक्र प्रवर्तन दिन साजरा

नागपूर : शताब्दीनगर, नागपूर येथे मानव कल्याण बहुउद्देशीय संस्थेच्या वतीने धम्मचक्र प्रवर्तन दिनानिमित्त छोटेल्यानी कार्यक्रम संचर झाला. कार्यक्रमाची सुरुवात प्रकाश भोतमगणे व विनोद नारनकर यांनी बुद्ध व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमांना माल्यार्पण करून त्रीशरण पंचशील घेऊन केली. रामजी घोडेस्वार यांनी पंचशील

ध्वजारोहण केले. धम्मक्रांती प्रसंगी वक्त्यांनी बुद्धधम्माचे महत्त्व स्पष्ट केले. ई.जि. मुन यांनी गरजू विद्यार्थ्यांना आर्थिक मदतीचे आश्वासन दिले, तर जोगहार कांबळे व संगीता चव्हाण यांनी शिक्षण, श्रद्धा व कार्यतत्परतेचा संदेश दिला. ऑनलाइन बहुपर्यायी प्रश्नोत्तरी स्पर्धेत अनुषा महाशंकर (गर्डीरोली) प्रथम, राहुल गवळी (संभाजीनगर) द्वितीय आणि प्रविण गवळी तृतीय आले. परीक्षक अनिरुद्ध मेंडे होते. कार्यक्रम यशस्वीतेसाठी संस्थेच्या सदस्यांनी योगदान दिले. भीम-बुद्ध गीतांनी समाज प्रबोधन झाले. शेवटी संगीता म्हैस्कर यांनी शुभेच्छा देऊन समारोप केला.

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय, दीक्षाभूमी येथे Arena 16.0 चे उद्घाटन

नागपूर : डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय, दीक्षाभूमी येथील BCA विभाग तर्फे सोसायटी ऑफ कॉम्प्युटर अॅप्लिकेशनचा इंस्टॉलेशन समारंभ आणि Arena 16.0 चे उद्घाटन महाविद्यालयाच्या सभागृहात आयोजित करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे उद्घाटन प्राचार्या डॉ. दीपा पान्हेकर यांच्या हस्ते झाले. त्यांनी विद्यार्थ्यांना नवोपक्रम, शिस्त आणि संघभावना जोपासण्याचे प्रेरणादायी मार्गदर्शन केले. डॉ. आशीष बडिये, the Department of Forensic Science, Government Institute of Forensic Science, Nagpur डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय, दीक्षाभूमी येथील BCA विभाग तर्फे सोसायटी ऑफ कॉम्प्युटर अॅप्लिकेशनचा इंस्टॉलेशन समारंभ आणि Arena 16.0 चे उद्घाटन महाविद्यालयाच्या सभागृहात आयोजित करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे उद्घाटन प्राचार्या डॉ. दीपा पान्हेकर यांच्या हस्ते झाले. त्यांनी विद्यार्थ्यांना नवोपक्रम, शिस्त आणि संघभावना जोपासण्याचे प्रेरणादायी मार्गदर्शन केले. डॉ. आशीष बडिये, the Department of Forensic Science, Government Institute of Forensic Science, Nagpur, विशेष अतिथी म्हणून उपस्थित होते. त्यांनी forensic तंत्रज्ञानाच्या वाढत्या भूमिकेबद्दल माहिती दिली. डॉ. प्रशांत येडे, विभागप्रमुख, यांनी Arena 16.0 या विभागाच्या अधिकृत विद्यार्थी संघटनेच्या नव्या सदस्यांचे अभिनंदन केले. अध्यक्ष अल्फिया पट्टण (सेम) हिने विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी सर्जनशील व तांत्रिक उपक्रम राबविण्याचा आपला दृष्टिकोन मांडला. कार्यक्रमाचे समन्वयन प्रा. प्रियंका सोईतकर यांनी केले, तर प्रा. माधवी सिंग यांनी आभार प्रदर्शन केले. हा समारंभ उत्साह आणि प्रेरणेच्या वातावरणात पार पडला व Arena16.0 च्या यशस्वी प्रवासाची सुरुवात ठरला, विशेष अतिथी म्हणून उपस्थित होते. त्यांनी न्यायवैद्यक तपासात तंत्रज्ञानाच्या वाढत्या भूमिकेबद्दल माहिती दिली.

प्रजाज्योती विहारात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुतळ्याचे अनावरण व वर्षावास सोहळा

नागपूर : हिंणा वानाडोगरी येथे प्रजाज्योती विहार मातोश्री रमाई परिसर पालकर ले आऊट येथे भदंत वनासार यांच्या वर्षावास समापन व डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुर्णाकृती पुतळ्यांचे अनावरण आसाममधील भदंत चद्रब महस्थविर यांच्या हस्ते व डॉ बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक समिती दीक्षाभूमीचे विश्वस्त भदंत नाग दिपंकर महस्थविर यांच्या अध्यक्षतेत करण्यात आले यावेळी भदंत एन सुगतबोधी महस्थविर भदंत जिनानंद महस्थविर भीकखुणी सुर्या थेरी यांचे मार्गदर्शन ईतर आदरणीय भीकखु व भीकखुणी संघ यांचे प्रमुख उपस्थितीत हजारो उपासक उपासिका यांच्या उपस्थितीत परिसरात मिरवणूक काढण्यात आली परित संज्ञायन करण्यात आले त्यावेळी मान्यवर आदरणीय भीकखु संघाचे मार्गदर्शन झाले भीकखु संघास भोजन दान संघ दान करण्यात आले.

डॉ.सी.पी. थोरात यांचे दीर्घ आजाराने निवाण

नागपूर : काशीरामजींचे सर्वात जवळचे व जिब्दाळ्याचे सहकारी डॉ. सी.पी. थोरात यांचे दीर्घ आजाराने वयाच्या 87 व्या वर्षी 18 ऑक्टोबर 2025 निवाण झाले आहे. त्याचेच श्रावस्तीनगर घोपडी गाव पुणे ते कोरेगाव पार्क स्मशानभूमी येथे अंत्यसंस्कार करण्यात आले. महाराष्ट्रातील बामसेफ, बीएसपी व अन्य सामाजिक, धार्मिक व राजकीय संघटनेच्या कार्यकर्त्यांनी साहेबांना आदरंजली वाहण्यासाठी मोठ्या संख्येने अंत्ययात्रेत सहभागी झाले होते.

त्रिशताब्दी जेष्ठ नागरिक मंडळाचा वर्धापन

नागपूर : दि. 15 ऑक्टोबरला वर्षपुर्तीच्या निमित्ताने वर्धापन दिन व दिवाळी मिलाचा कार्यक्रम त्रिशताब्दी जेष्ठ नागरिक मंडळ, नंदनवन नागपूरच्या वतीने साजरा करण्यात आला. यावेळी वेगवेगळ्या कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाचे संचलन पत्रकार रमेश लांजेवार यांनी केले व प्रास्ताविक विजयराव कुकडे यांनी केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मधुकर बुचे होते व प्रमुख पाहुणे म्हणून दक्षिण नागपूरचे लोकप्रिय आमदार मोहन मते प्रामुख्याने उपस्थित होते. या कार्यक्रमाच्या अनुषंगाने आमदार मोहन मते यांनी आपल्या भाषणात जेष्ठ नागरिकांसाठी 50 लाख रुपयांचा निधी उभारून 'विरंगुळ केंद्र' उभारण्याची मोठी घोषणा केली व लवकरात विरंगुळ केंद्र तयार करवण्यास संपूर्ण सुविधा उपलब्ध करून देण्याचे ठोस आश्वासन दिले. या कार्यक्रमाला प्रमुख उपस्थितीमध्ये जेष्ठ नागरिक मंडळ फेस्तांमधील सचिव प्रदीप डोंगरे, कोषाध्यक्ष सालफळे, महिला

प्रमुख हरने, हार्मोनियम वादक राजेश समर्थ, मंडळाचे सचिन विजयराव वाघ यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले व आमदारांनी जलदगतीने विरंगुळ केंद्र उभारण्याचा घोषणेचे स्वागत केले. या अनुषंगाने दर महिन्याला जेष्ठ नागरिकांचा वाढदिवस साजरा करण्यात येतो. त्या अनुषंगाने आमदारांच्या हस्ते जेष्ठ नागरिकांना पुष्पगुच्छ देऊन खालील जेष्ठ्यांचा वाढदिवस साजरा करण्यात आला. यामध्ये विजयराव बावणकर, अशोक तिडके, दीपक कोळ्हे, अनिल कुबडे, चंद्रकांत कोड्यापे, दीपक वाडिभम्से, जनार्दन चरडे, विनोद मोहोड, पुण्याताई कुंभलकर,

नलिनीताई बुलबुले, राजेश मोहोड, अनिल गोळे इत्यादींचा वाढदिवस आमदारांच्या हस्ते साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाला प्रामुख्याने प्रमोद चौहान, संजय उकडे, संजय तळमले, विलास काटोले, ओमप्रकाश टुले, हरिश्चंद्र बल्की, देवराव शेंडे, हरगोविंद भांडारकर, निलेश गुजर, बाबा व्यापारी, विजय कुकडे, सतीश चरडे, रवींद्र लोमणे, रामकृष्ण ठाकरे, मनोहर ठाकरे, बाबाराव तायबाडे, विनोद ठाकरे, बाबा मोहिते, रामजी सिंगनजुडे, विष्णू तळमले, एकनाथ चवरे, हरिभाऊ डहाके, मुकंद मेहता, सुरेश वनवे, विजय कळमकर, आनंदराव खापरे, मुस्लीमर जुमडे, श्रीकांत गहूकार, महल्ले इत्यादींसह मोठ्या संख्येने जेष्ठ नागरिक यावेळी प्रामुख्याने उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे संचालक रमेश लांजेवार यांनी केले तर आभारप्रदर्शन सोनली घोडमारे यांनी केले व कार्यक्रमाची सांगता झाली.

धर्मातराची चळवळ ही आत्मसन्मानासाठी ... : अॅड. अनिल वैद्य

धम्मचक्र प्रवर्तन दिन उत्सव समिती बुटीबोरी - सातगावद्वारे बुटीबोरी परिसरात धम्मचक्र प्रवर्तन दिनीधम्म परिषद

नागपूर : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी सुरू केलेली धर्मातराची चळवळ ही आत्मसन्मानासाठी होती. हिच संकल्पना प्रबुद्ध भारताकरीता उपयोगाची ठरेल. अनुसूचित जाती आरक्षण वर्गीकरणावर बोलतांना म्हणाले की, अनुसूचित जातीच्या लहान जातींना प्रत्येकी किती टक्के आरक्षण मिळणार आहे असा प्रश्न निर्माण होतो. हे त्या त्या जातीच्या नेत्यांनी समजावून सांगितले पाहिजे असे प्रतिपादन माजी न्यायाधिश अॅड. अनिल वैद्य यांनी केले. डॉ. बाबासाहेबांनी मुर्तीपुजा नाकारली होती आणि आम्ही डॉ. बाबासाहेबांचे कार्य न करता त्यांची पुजा-अर्चना करीत बसलो. ही आमची आंधळी श्रध्दा होय. डोळस होणे गरजेचे आहे, डॉ. विद्याशीला राहकरावर वर्षा. बुटीबोरी येथे बुटीबोरी व परिसरातील 15 विहार कमेटी मिळून सामूहिक धम्मचक्र प्रवर्तन दिन साजरा केला जातो, भारत ही बुद्धांची भूमी आहे, डॉ. बाबासाहेबांनी आम्हाला बुद्धाच्या ओंजळीत टाकले, बुद्धाने दिलेला विवेकशील विचार व डॉ. बाबासाहेबांनी दिलेल्या 22 प्रतिज्ञासह संघर्ष करीत समाजाला पुढे घेऊन जायचे या मुख्य उद्देशाने दरवर्षी वेगवेगळ्या विहारात हा धम्मचक्र प्रवर्तन दिनाचा वैचारिक कार्यक्रम 'धम्मपरिषद'च्या माध्यमातून साजरा केला जातो. यावर्षी 11 वा धम्मपरिषद कार्यक्रम प्रज्ञा मैत्री

बुद्ध विहार बाजार चौक बुटीबोरी येथे तीन सत्रात साजरा करण्यात आला. पहिल्या सत्रात सकाळी 8.30 धम्म ध्वजारोहण भारतीय बौद्ध महासभेच्या नागपूर पश्चिमचे अध्यक्ष विलास उंदरवाडे, यांच्या हस्ते करण्यात आले. त्यानंतर लगेच बुद्धवंदना घेऊन भारतीय बौद्ध महासभा तर्फे धम्मदीक्षा सोहळा पार पसंभ झाला. 120 अनुयायींनी 22 प्रतिज्ञा घेऊन धम्मदीक्षा घेतली व धम्मदीक्षेचे बौद्धांचे प्रमाणपत्र वितरण करण्यात आले. त्यानंतर प्रज्ञा मैत्री बुद्ध विहारच्या महिला मंडळातर्फे भते चंद्रबोधी वाडी यांच्या द्वारे धम्मदेसना देऊन वर्षावास समापन कार्यक्रम पार पडला. दुसऱ्या प्रबोधन सत्रात दुपारी 1 वाजता RTE

शिक्षणाचा अधिकार कायदा. यात 2024 मध्ये हाय कोर्ट मध्ये न्यायालयीन लढाई लढून राज्यातील 115000 RTE च्या विद्यार्थ्यांना त्यांचे खाजगी शाळेतील 25टक्के आरक्षण चे हक्क परत मिळवून देणारे अॅड. पायल गायकवाड, अॅड. दीपक चटप, याचिकाकर्ते अनिकेत कुतरमारे, आशिष फुलझेले, वैभव कांबळे, दीपक शेंडे यांचा जाहीर सत्कार करण्यात आला. आपले हक्क न्यायालयातूनच मिळवता येतात फक्त इच्छा शक्ती पाहिजे असते. कार्यक्रमाच्या प्रस्तावनेतून समितीचे चंद्रभाऊ ठाकरे यांनी समितीची भूमिका मांडली, धम्मपरिषदेचे मुख्य मार्गदर्शक माजी न्यायाधीश अनिल वैद्य, विद्याशीला रायकरावर वर्षा, यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची प्रबुद्ध भारताची संकल्पना आणि आजची परिस्थिती व आपली कर्तव्ये.. या विषयावर सखोल आणि सविस्तर मांडणी करून सोप्या भाषेत

विषय समजवून सांगितला 5 वाजेपर्यंत परिषद सुरू होती. परिषदेचा सार डॉ. भीमराव मस्के यांनी सादर केला. समितीतर्फे आभार प्रदर्शन राजू नगराळे यांनी केले. संचालन सृष्टी बोरकर यांनी केले. सायंकाळी सात वाजता संगीतमय प्रबोधन कार्यक्रम संघर्ष भगत चंद्रपूर यांचा संघर्ष समतेचा हा प्रबोधनात्मक कार्यक्रम झाला आणि कार्यक्रमाची सांगता झाली. कार्यक्रमामाच्या यशस्वितेसाठी प्रज्ञामैत्री बुद्ध विहार, सिडको कॉलनी समिती, विश्वाशांतीदूत बुद्ध विहार वर्धमान नगर, सावरकर नगर पंचशील झेंडा कमेटी, पंचशील झेंडा कामेटी म्हाडा कॉलनी, महाकारनिक महिला संघटन समिती लाकुडकर ले आऊट, जयंती उत्सव समिती गोदावरी नगर, तथागत बुद्ध विहार महिला मंडळ, लुबिनी बुद्ध विहार समिती, रमाई बुद्ध विहार, सिद्धार्थ बुद्ध विहार समिती, संकल्प बुद्ध विहार समिती, भीमाई बुद्ध विहार रुईखेरी समिती, बुद्ध विहार रुईखेरी, सम्यक बुद्ध विहार रिधोरा, धम्मज्योती बुद्ध विहार किन्हाळ सातगाव, रमाई बुद्ध विहार वरघणे ले आऊट, विश्वाशांती बुद्ध विहार दुधाळ सातगाव, बुद्ध विहार बोरगाव, जयंती उत्सव समिती वेदायां, धम्मचक्र प्रवर्तन दिन उत्सव समिती वानखेडे सूत गिरणी, पंचशील झेंडा समिती झीम कॉलनी तुरुकमारी, बुद्ध विहार समिती हनुमान नगर, येथील सदस्यांनी मेहनत घेऊन धम्मपरिषद 2025 कार्यक्रम यशस्वी केला.

महासम्राट बळीराजा महोत्सव पहाट साजरी

नागपूर : नेहरुनगर गार्डनमध्ये 'महासम्राट बळीराजा महोत्सव पहाट' सुमधुर गीतांचा कार्यक्रम झाला. 'सत्यशोधक कला महासंघ', स्त्री नमन फाउंडेशन, नेहरुनगर योगा वर्ग' यांच्या विद्यमाने सुमधुर गीतांचा कार्यक्रम झाला. संकल्पना वंदना वनकर, राज्याध्यक्ष, सत्यशोधक महिला महासंघ यांची तर आयोजन रोमा चिचग चौधरी यांचे. 'महासम्राट बळीराजा यांच्या प्रतिमेला दीपप्रज्वलन आणि पुष्प अर्पण करून' लढ रे तू बळीराजा, या गीतांनी सुरुवात झाली तर मी डोलकर दयांचा राजा, लढ अवघड आहे गड्या उमगाया बापर, आदमी हू आदमी से प्यार करता हु, चिट्टू माऊली तू, ज्योती कल्प छलक... अशा एकाहून एक सुविचारी गीताने कार्यक्रमगत रंगत आणली. प्रमुख उपस्थिती प्रा. संजय शेंडे, अध्यक्ष, सेवादल संस्था नागपूर, पूजा मानमोडे, अध्यक्ष, निर्मल अर्बन को-ऑपरेटिव्ह बँक नागपूर. उमेश कोमप, अध्यक्ष, ओबीसी युवा, ज्ञानेश्वर रक्षक

राष्ट्रसेतु तुळोजी महाराज प्रसार प्रचारक मंच. डॉ. सुरात पिसे डॉ.अमृता पिसे, इनाचं रिसचं सेंटर. प्रा. वृंदा शेंडे, कार्योध्यक्ष सत्यशोधक महिला महासंघ, प्रा. संस्था राजूरकर, दैनिक बहुजन संकेत. प्रा. शरद वानखेडे, डॉ. निखिल भुते, परमेश्वर राऊत, निलेश खोराड, राहुल अभंग, सारिका दुपारे, क्षितिज इंगळे. तर गायक - विनोद बोबडे, मदन नागपूर, संगीता देशमुख,रेखा बसेशंकर, तृती चुकेवार, प्रमिला मानमोडे,दिनेश पानसे आरोही करणेवार, वैष्णवी मोहने कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. विनोद बालकोटे आणि प्रीती तिरपुडे या जोडीने बळीराजा यांची संपूर्ण माहिती संचालनातून मांडली. तर या कार्यक्रमाला सहयोग कुणाल नासरे, बेबी गिरडकर, रजनी म्हेतार, सत्यभामा खोराडे, यमुना भोयर, ज्योति सहस्त्रबुडे, अस्मिता चव्हाण, वंदना गाझीमवार, आभार प्रदर्शन वैभव आणि डॉ. वसुधा यांनी केले.

महत्वाचे

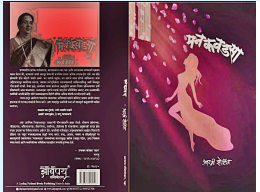
चंद्रमणी नगर दक्षिण नागपूर येथे तक्षशिला बुद्ध विहाराचा वर्षावास समाप्ती

नागपूर : तक्षशिला बुद्ध विहार संघचेतना उपासक उपासिका संघ चंद्रमणी नगर मार्ग क्र. 2 एल दक्षिण नागपूर येथे आषाढ पौर्णिमा ते अश्विन पौर्णिमा या तीन महिन्यांच्या कालावधीत बुद्ध आणि त्यांचा धम्म या ग्रंथाचे वाचन तक्षशिला बुद्ध विहार संघचेतना उपासक-उपासिका संघ समितीच्या वतीने संस्थेचे अध्यक्ष भगवान कांबळे, यांनी वाचन केले, त्याचप्रमाणे वर्षावासामध्ये अधिष्ठान घेऊन दररोज सायंकाळी सतत तीन महिने बुद्ध विहारात बुद्ध, धम्म, आणि संघ, वंदना परित्राणपाठ गाथा घेऊन उपासक-उपासिका यांना वर्षावासाचे महत्त्व समजावून सांगितले, वर्षावास समाप्तीच्या दिवशी उपासक उपासिका यांच्या सहकार्याने दान परिमिता पुर्ण झाली. भोजनदानाने वर्षावास समाप्ती (समाप्ती) झाली, कार्यक्रमात कार्यकर्ते उपस्थित होते. तक्षशिला बुद्ध विहार संघचेतना उपासक-उपासिका संघ पदाधिकारी भगवान कांबळे, संस्थापक अध्यक्ष, राजकुमार सुदामे सहसचिव, उपाध्यक्ष बंदा डोंगरे, सुमित गावडे कोषाध्यक्ष, वर्षा भागे सचिव, कुंदा धोंगडे, सदस्य, प्रकाश गायधने, सदस्य बेबी शेलारे, सदस्य अन्नपूर्णा डोंगरे ह्यांमी कोषाध्यक्ष व उपासक उपासिका संघ मोठ्या प्रमाणात उपस्थित राहून कार्यक्रमाला सहकार्य केले. भारतीय बौद्ध महासंघचे बौद्धाचार्य भगवान कांबळे यांनी तीन महिने सतत वर्षावास अधिष्ठान घेऊन वर्षावास समापन (समाप्ती) करण्यात आला.

आरती झोटिंग यांच्या 'मनकवडसा' ला सर्वोत्कृष्ट वाङ्मय पुरस्कार

नागपूर : नागपूर येथील कवयित्री आरती झोटिंग यांच्या 'मनकवडसा' या काव्यसंग्रहाला साहित्य विहार संस्थेचा राज्यस्तरीय वाङ्मय पुरस्कार जाहीर झाला आहे. एल.आय.सी. कार्यालयात मोठ्या पदावर कार्यरत असलेल्या आरती झोटिंग यांनी अनेक कवि संमेलनातून आपल्या काव्यप्रतिभेची चुणूक दाखवली आहे. अनेक दैनिके, मासिके व दिवाळी अंकात त्यांच्या कविता प्रकाशित झालेल्या आहेत. त्यांच्या कविता रसिकमात्र पावल्या आहेत. 'मनकवडसा' या काव्यसंग्रहाला अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे माजी अध्यक्ष डॉ. भारत सासणे यांची अग्र्यापू प्रस्तावना लाभली आहे; तर बल्बर्मास्टर म्हणून प्रसिद्ध असलेले प्रभाकर तांडेकर 'प्रदत्त' यांनी संग्रहाची केलेली पाठराखण अर्थवाही व आशयवर्ण आहे. त्यामुळे काव्यसंग्रहाचे आस्वादनमूल्य अधिक वाढले आहे; हे विशेष! ज्ञानपथ प्रकाशनाने खूप मेहनतीने काव्यसंग्रहाची सर्वोत्तमदर् निर्मिती केलीआहे.13 नोव्हेंबरला बाबुराव धनवटे सभागृह शंकरनगर येथे कवयित्री आरती झोटिंग यांना पुरस्कार देण्यात येईल, असे संस्थेच्या अध्यक्ष व बहुआयामी साहित्यिका आशा पांडे यांनी जाहीर केले आहे. यानिमित्ताने आरती झोटिंग यांचे सर्वत्र अभिनंदन होत आहे.

PROPERTY FOR SALE

Prime Land with Construction for Sale

Wela (Hari), Shankarapur Road, Nagpur (Gramin)

Perfect for Educational Institutions:

Area 0.46 hectares (50,000 Sq. Ft) with construction around 35000 Sq. Ft., Ideal for Schools, College, Training Center, Residential Tutition College, Hotel, Hostel, Ambusman Park

Contact : Sulay 9860361121